

Skreikampen

**

Referanse:

Hofton, T. H. 2021. Naturverdier for lokalitet Skreikampen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. BioFokus. (Weblink til alle bildene fra lokaliteten: <https://biofokus.no/narin/?nid=7946>)

Referansedata

Fylke: Viken

Kommune: Eidsvoll

H.o.h.: 135-698 moh

Areal: 3135 daa

Prosjektilhørighet: Frivilligvern 2020

Inventør: THH

Vegetasjonssone: nordboreal 5% mellomboreal 45% sørboreal 50%

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Skreikampen er et markant «skogfjell» som reiser seg høyt og bratt opp på vestsiden av Mjøsa. Det utgjør den mest markerte delen av den lange og høye «brekk-kanten» der høydeplatået Totenåsen faller ned i Mjøsa. Storparten av avgrensningen på 3135 daa. består av den 3,5 km lange nordøstvendte lisida mellom Norddalen og Sikkelia, men det inngår også noe areal inne på toppkalotten.

Toppkalotten (selve åsryggen og øverste, noe slakere del av lisida) og den lange brattlia utgjør to naturmessig svært ulike delområder (topografisk, lokalklimatisk, og skogtypemessig). Skillet går i øvre del av lia, markert av et langstrakt høydenivå med store, bratte, åpne og glissent tresatte bergsua. Toppkalotten har humid granskog typisk for høyereliggende åsområder på Østlandet (blåbærskog, blåbærfuktskog med torvmoser). Skogen er mest relativt kompakt, men med fjellskogs-karakter. Den eksponerte og nokså flate åsryggen har skrinn, småvokst og usammenhengende granskog. Brattlia ned til Mjøsa har langt mer variert skog- og naturtypesammensetning, som følge av stor høydegradient og opprevet topografi (med 6-7 små, men markerte bekkekløfter). Også her dominerer granskog, men i nedre deler er det særlig i kløftene stedvis også rikelig med boreale og edle lauvtrær. Intermediær og svak lågurtskog er vanligste skogsamfunn, mens tydelig rik lågurtskog finnes i noen av kløftene og stedvis lavest nede. Enkelte bratthellinger og skrenter har kalkkrevende vegetasjon. Høyere oppe i lia og på framskutt mark dominerer blåbærskog, mens eksponerte rygger og skrinne lisoner har barblandingskog (sjeldnere ren furuskog) av bærlyngtype og lokalt lyng(-lav)type.

Generelt framstår området som en stor gammelskogs-enhet, ikke minst den lange lisida gir et kompakt inntrykk på avstand. Svak naturskog er vanligst, men nede i lisida er det også en del gammel og noe middelaldrende kulturskog. Ungskog og granplantasjer etablert etter snauhogst dekker småpartier i nedre deler av lisida. Naturskog dekker mye av området (praktisk talt enerådende i toppkalotten og i øvre-midtre lisone), men denne er i all hovedsak svak naturskog, dvs. skog som ikke har vært flatehogd, men som pga. gamle dagers harde hogster er fattig på biologisk gamle trær, dødved i seine nedbrytningsstadier, og kontinuitet i slike elementer. Hele området bærer betydelig preg av langvarig historisk utnyttelse, og dagens gammelskog må ha vært hardt gjennomhogd/plukkhogd i flere omganger i gamle dager. Deler av kjerneområdene skiller seg likevel noe ut ved bedre naturskogstilstand, men virekelig gammel naturskog finnes ikke i området.

Skreikampen er det klart største sammenhengende gammelskogsområdet i lavlandet rundt Mjøsa. Området er generelt lite påvirket av nyere inngrep, og er dominert av gammelskog som er lite påvirket i nyere tid. Den bratte lisida utgjør en massiv, lang og ubrutt «skogflanke» med hovedsakelig gammelskog som ved sin lange utstrekning og store høydegradient er unik på sentrale/lavere Østlandet. Praktisk talt hele denne gradienten fanges opp i 3,5 km lengde, som gjør området økologisk velavgrenset.

12 kjerneområder (983 daa, 31% av totalarealet) med stort sett moderat til middels høye naturverdier er identifisert og avgrenset. Av prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper inngår 6-7 mindre men dels velutviklede bekkekløfter, rik lågurt-granskog og fragmentarisk kalkgranskog, gammel lavlandsgranskog, rik lavlands-gran-blandingskog med mye lauvtrær, og høyereliggende «tåkegranskog», i helt beskjeden grad også gammel furuskog. Rødlistede naturtyper er beskjedent tilstede (fragmenter av kalkgranskog (VU) og høgstaudegranskog (NT)). Skogen er sterkt preget av langvarig historisk hard utnyttelse, og gammelnaturskogs-kvaliteter (gamle trær, kontinuitet i død ved) er nesten fraværende. Pga. mye godt produktiv skog er imidlertid utviklingspotensialet godt (også på relativt kort sikt). Naturkvalitetene knyttet til både rike/spesielle skogtyper og gammelnaturskog er samlet sett bare moderat utviklet. Dette gjør at artsmangfoldet ikke er spesielt rikt, med beskjedne forekomster av kravfulle og rødlistede arter. Hittil er påvist 12 rødlisterarter (1 EN, 1 VU, 10 NT) (4 vedsopp, 5 lav, 1 mose, 2 karplanter) (alle sparsomt), noe som er lavt for et gammelskogsområde av denne beskaffenheten. Samlet grad av skogvern-mangel-oppfyllelse vurderes som middels til høy.

Skreikampen vurderes som regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Området er ifbm. frivillig skogvern undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) i 2020.

Feltarbeidet ble gjennomført 19.10. (toppområdet), 20.11. (nordre del av lisida sør t.o.m. Skomakerbekken), 23.11. (søndre og midtre liside). Feltarbeidsforholdene var relativt gode de tre dagene.

Kartleggingsruta ble lagt for å få et representativt overblikk over hele området, for å dekke inn hele områdets økologiske spennvidde, og for å oppsøke alle partier der det kunne være potensial for kjerneområdekvaliteter. Relativt stort areal og tung topografi gjør at det ikke har vært mulig å oppsøke alle skogbestand i området, men det meste av området (inkludert hele høydegradienten i storparten av den lange bratte lisida mot Mjøsa) er likevel befart.

Artsleiding er gjennomført ved målrettet, men stikkprøvemessig søk på spesielle nøkkelelementer, etter relevante/kartlegg-

bare artsgrupper (sopp, lav, karplanter, i mindre grad moser). Seinhøst er ugunstig kartleggingstidspunkt for karplanter (som i stor grad er nedvisnet) og for jordboende sopp (men denne artsgruppen hadde en svært dårlig sesong i 2020, og var derfor uansett umulig å dokumentere på en god måte). Som følge av tung topografi (som gjør artsleiding tidkrevende) kombinert med at det relativt raskt under feltarbeidet ble klart at området er relativt fattig på signal- og rødlistearter (og potensialet for slike er begrenset), ble detaljert artsleiding ikke prioritert.

Området vurderes som relativt godt undersøkt mht. generelle parametre (skogtyper, vegetasjonstyper, skogstruktur og avgrensninger), mens artsdokumentasjonen må karakteriseres som mangelfull for alle artsgrupper (men samtidig er potensialet for kravfulle/sjeldne/rødlistede arter begrenset).

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området inngår i arbeidet med frivillig skogvern, i regi av Miljødirektoratet, Statsforvalteren i Innlandet og grunneierne (representert ved skogeierforeninger). Tilbudsområdet pr. kartleggingsdato 19.10.2020 omfattet et areal på 3153 daa.

Tidligere undersøkelser

Skreikampen ble vurdert i verneplan for barskog fase 1, ble i den forbindelse kartlagt av NINA 7.6.1989, og er beskrevet av Svalastog & Korsmo (1993) (lokalitet 35). Et areal på 2700 daa (selve toppområdet til Skreikampen samt brattlia ned til Mjøsa mellom Skomakerbekken (gården) og Norddalen) ble da klassifisert som et svært verneverdig (***) typeområde. Dette verneforslaget ble 7.10. og 14.10.1993 undersøkt av Siste Sjanse, beskrevet av Røsok & Håpnæs (1993), oppsummert av Lindblad (1996) (lokalitet 31). De framhever granskogen på nordsiden av Skreikampen toppen (tilsvarende kjerne 2) og de fire bratte kløftene i deres undersøkte område (tilsvarende kjerne 4, 5, 7, 8) som mest interessante, og angir et mindre antall signal- og rødlistearter (noen, men ikke alle, av disse funnene ligger på Artskart (2021) men med grov og unøyaktig stedfesting).

Granskogen sør og øst for selve Skreikampen, samt 4 av kløftene på østsiden, ble inkludert i kommunens DN13-naturtypekartlegging (Brattli et al. 2005), og innlagt på Naturbase. Seinere ble disse lokalitetene rekartlagt ifbm. med kvalitetssikring av skog-naturtypelokaliteter i Oslo-Akershus av BioFokus (ved Ole Lønnve) i 2015, samtidig ble én ny lokalitet kartlagt (Naturbase 2021).

På Naturbase (2021) ligger 7 DN13-lokaliteter innenfor undersøkelsesområdet: BN00026607 (grotte/gruve-område med 5 angitte flaggermusarter sør for selve Skreikampen), BN00026613 (granskog på øst-sørøstsiden av selve Skreikampen) (disse to inngår i kjerne 1), samt 5 lokaliteter nede i brattliene (tilsvarende i stor grad kjernene 4-8): BN00026612, BN00026703, BN00109621, BN00026681, BN00026614.

Det er avgrenset 8 MiS-områder innenfor tilbudsområdet (alle med reg.dato 10.8.2018), som omfatter alle markerte kløftformasjonene i brattlia mellom Norddalen og Skomakerbekken, disse fanger opp hele eller mesteparten av kjerneområdene 4, 5, 7, 8, 10, 11, samt deler av 3 og 9 (NIBIO 2021).

Skreikampen har sentral beliggenhet og er lett synlig og «lokkende» for botanikere og andre naturinteresserte, det er naturlig nok mange artsfunn på Artskart (2021) etter mange besøk av mange personer i og omkring tilbudsområdet. Dette omfatter først og fremst karplanter (særlig mange funnposter fra besøk av Johannes Lid rundt selve Skreikampen i 1931), men også et mindre antall sopp, lav og mose (Sten Ahlner 1949, Siste Sjanse 1993, Geir Gaarder 1990, 2001, 2004, 2005, Reidar Haugan 1997, 1999, 2003, 2009, 2015, Ole Lønnve 2015).

Beliggenhet

Skreikampen ligger på vestsiden av Mjøsa, ca. 9 km nord for Feiring, lengst nordvest i Eidsvoll kommune.

Naturgrunnlag

Topografi

Skreikampen er et markant «skogfjell» som reiser seg høyt og bratt opp på vestsiden av Mjøsa. Selve Skreikampen er en eksponert nord-sør-gående åsrygg med toppunkt 698 moh. Terrenget langs selve åsryggen og innenfor er slakt og åpent. Mot øst brekker terrenget skarpt av og faller 400-550 høydemeter ned mot Mjøsa via lange, bratte nordøstvendte liser, gjennomskåret av en rekke mer eller mindre skarpt nedskårne bekkeløfter (6-7 innenfor tilbudsområdet). Mesteparten av tilbudsområdet består av denne lisa.

Skreikampen er det mest dominante landskapselementet i distriktet, synlig på lang avstand, og utgjør den mest markerte delen av den lange og høye «brekk-kanten» der høydeplatået Totenåsen faller ned i Mjøsa.

Geologi

Geologien i området er kompleks (NGU berggrunnskart 2021). Høydeplatået fra Skreikampen-åsryggen og vestover (Totenåsen) består av permiske bergarter (syenitter). Brattlia består av biotittsyenitt (nord for Skomakerbekken), alkalifeltspatgranitt (ekeritt) (Skomakerbekken-Norddalen). Områdene sørover fra Skreikampen-toppene rikere bergarter, i form av vekslende kalkstein/skifer/sandstein (men disse virker «hardt stekt», og gir bare i relativt beskjeden grad opphav til direkte kalkkrevende vegetasjon).

Løsmassedekket varierer, men er i hovedsak tynt. Store deler av topplataet har et skrint og delvis usammenhengende morenedekke, med berg i dagen langs de avskrapte ryggene. Også nedover i brattliene (spesielt langs et høydenivå litt under brekk-kanten) er det store, åpne bergflå. Lenger nede i liene veksler løsmassedekket mellom tynt morenedekke,

ulike typer skredmateriale og skredjord (men åpne urer finnes nesten ikke), og avskrapte rygger. Nede i bunnen av kløftene og helt nederst i brattlia er jordsmonnet noe bedre utviklet, og på litt slakere terreng helt nederst er det stedvis små felt finkornete marine avsetninger.

Klima

Bioklimatisk spenner området som følge av stort høydespenn fra sørboreal (SB) nede i brattliene via mye mellomboreal (MB) til nordboreal (NB) i toppområdet. Bioklimaseksjonen varierer fra O1 (svakt oseanisk) oppe i toppområdet (typisk suboseanisk, humid «åsklima») til OC (overgangsseksjonen) nede i brattliene.

Lokalklimaet er tydelig humid i toppområdet, særlig i beskyttede baklier og øverst i de nordøstvendte kløftene, her er det et humid suboseanisk «åsklima». Også nede i kløftene er lokalklimaet relativt humid, men i vesentlig mindre grad enn topografien skulle tilsi. Den lange lisida er åpent eksponert ut mot Mjøsa, noe som fører til mye vind og generell uttørring, særlig i lisidene men også i kløftene, noe som fører til at kløftene til tross for at flere er trange og skarpt nedskåret ikke har et spesielt humid lokalklima.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Området er i stor grad dominert av tung granskog. Ut over dette hovedtrekket, danner toppkalotten (dvs. selve åsryggen og øverste, noe slakere del av lisida) og den lange brattlia, to naturmessig svært ulike delområder (topografisk, lokalklimatisk, og skogtypemessig). Skillet går i øvre del av lia, tydelig markert av et langstrakt høydenivå med store, bratte, åpne og glissent tresatte bergsva.

Toppkalotten er typisk for de høyereliggende, humide åstraktene Nordmarka-Romeriksåsene-Totenåsen (høy humiditet, suboseanisk lokalklima). Gran er tilnærmet enerådende. Sparsomt inngår spredt bjørk i granskogen, og på skrinne berglendte rygger står noen få furu. Blåbærskog er helt dominerende skogsamfunn, i forsengkninger og dråg ofte som en fuktskogsutforming med mye torvmoser i bunnsjiktet (typisk for suboseaniske, humide åsområder). Nede i søkkene er et også småpartier fattig gransumpskog. Enkelte småmyrer inngår også her. Rike skogtyper finnes bare helt fragmentarisk, bortsett fra et parti rett nord for selve Skreikampen-toppen, hvor det i forsengkninger finnes vekselfuktige mose- og urterike riklågurtsøkk. Granskogen er gjennomgående relativt kompakt og «heldekkende», dog med til dels tydelig fjellskogskarakter (kvistrike trær, mye snøbrekk). Unntaket er selve den eksponerte, nokså flate og brede toppryggen på vestsiden av selve Skreikampen-toppen og nordover til Nordre Skreikampen. Dette terrenget dekkes av skrinne, småvokst, glissen og usammenhengende «kjølgranskog» av røsslyng-type. Her har det tidligere vært tilnærmet åpent (terreng- og lokalklimatisk «bald»-effekt, der tilsynelatende lavalpin vegetasjon inntar nordboreal sone på svært eksponerte rygger), men der klimaforbedring de siste tiårene har ført til at grana langsomt «kryper» oppover og er iferd med å innta selve toppryggen.

Lisida (nedenfor de bratte bergflågene) har en helt annen og langt mer variert skog- og naturtypesammensetning, som følge av stor høydegradient og opprevet topografi (ikke minst 6-7 små, men markerte bekkekløfter). Også her dominerer granskog, men i nedre deler (spesielt i de mange markerte bekkekløftene) er det i tillegg mange steder rikelig innslag av lauvtrær. Boreale lauvtrær er vanligst (mest bjørk, men også noe osp og selje, mer spredt rogn), men i de rikeste partiene i kløftene (særlig kjernene 4-8) står også stedvis relativt mye edellauvtrær (spisslønn, hassel, alm, sparsomt ask). Kløftene er generelt svært brattlendte, med mye berg og stedvis rasmark (spesielt sørsida/skyggesida av kløftene).

Lågurtskog er generelt vanligste skogsamfunn i lisida. Intermediær og svak lågurtskog er vanligst, mens tydelig rik lågurtskog i hovedsak er begrenset til bekkekløftene og visse partier helt nederst i lisida. På fuktig mark i jevne hellinger i bekkekløftene opptrer stedvis også små usammenhengende felt høgstaudeskog. I bratthellinger på solsida av de sørlige bekkekløftene (kjerne 4-8) er vegetasjonen stedvis rik og preget av lokalt mer kalkrik berggrunn. Dette gjelder særlig i kjerne 7, hvor det er glissent tresatte kalkrike «lågstaude-enger», og tilhørende granskog som under noe tvil er klassifisert som kalkgranskog. Rik lågurtskog finnes også lokalt i brattliene på sørøstsiden av selve Skreikampen, men her virker kalkstein-/skiferberggrunnen hardere «stekt» (ligger nærmere de permiske bergartene i åskalotten bak), og gir derfor bare i begrenset grad grunnlag for riklågurt-/kalklågurtelementet (med unntak av i noen småskrenter).

Et stykke oppover lia og på mer framskutt terreng viker lågurtskogen for blåbærskog, som dominerer i midtre-øvre høydenivå. Eksponerte rygger og skrinne lisoner har barblendingsskog (sjeldnere ren furuskog), av bærlyngtype og lokalt lyng(-lav)type. Enkelte steder i nordre del av området står en eiendommelig fuktskogsutforming av bærlyng-barblendingsskog; bratthellinger med tyttebær, blåbær, røsslyng samt torvmoser i bunnsjiktet.

Det vises til Korsmo & Svalastog (1993) for ytterligere utfyllende informasjon om skogtypene i området.

Skogstruktur og påvirkning

Generelt framstår området som en stor gammelskogsenhet, ikke minst den lange lisida gir et kompakt inntrykk på avstand. Svak naturskog er vanligst, men nede i lisida er det også en del gammel og noe middelaldrende kulturskog. Ungskog og granplantasjer etablert etter snauhogst dekker mindre partier i nedre deler av lisida.

Hele området bærer betydelig preg av langvarig historisk utnyttelse, og dagens gammelskog må ha vært hardt gjennomhogd/plukkehogd i flere omganger i gamle dager. Med eldre tiders skogbruksmetoder var da også dette området relativt lett tilgjengelig (tømmeret kunne relativt lett slippes utover brattliene). I mye av brattliene finnes gamle seinbygde hestevæier på kryss og tvers. Skogressursene i området har også blitt utnyttet i gruvevirksomheten ved Feiring (delvis innenfor området på sørsiden av Skreikampen). En representativ stubbe på hogstflate hogd 2019-2020 rett sør for tilbudsområdet (ved Holsetra) på ca. 40 cm dbh viste ca. 130 årringer, noe som trolig er representativt for herskende generasjon i mye av områdets høyereliggende deler.

Naturskog dekker mye av området (praktisk talt enerådende i toppkalotten og i øvre-midtre lisone), men denne er i all

hovedsak svak naturskog, dvs. skog som ikke har vært flatehogd, men som pga. gamle dagers harde hogster er fattig på biologisk gamle trær, dødved i seine nedbrytningsstadier, og kontinuitet i slike elementer. Deler av kjerneområdene skiller seg likevel noe ut ved bedre naturskogstilstand. Kjerne 2 og 3 har utpreget humid, skjegglavrik gran-naturskog med halv-gamle trær (i K2 også spredte sein- og småvokste 200-250 år gamle trær) og stedvis mye dødved (men svak kontinuitet; mye av lægrene er enten nyere vindfelling eller toppbrekk, selv om et fåtalls gamle stokker også finnes).

Brattlia har mye eldre til halvgammel skog, vekslende mellom svak naturskog (dominerer øvre og midtre lisone) og gammel kulturskog (vanlig i nedre deler). Det finnes også en del eldre og middelaldrende, homogen, ensjiktet og oppkvistet optimalfase-kulturskog i hogstklasse 3-4. Ren ungskog dekker bare beskjedne arealer (ofte i form av lauvsuksesjoner). Mye av liseskogen er godt produktiv, med mer eller mindre rask omløpshastighet, og en god del av gammelskogen i kjerneområdene har i dag stått såpass lenge urørt at den har dannet en hel del læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. Noen mindre partier har høye dødvedkonsentrasjoner (særlig kjerne 6, 10, 11). Godt utviklet eldre naturskog dekker bare små arealer i liseda (deler av kjerne 6, 8, 10). Siden mye av liseskogen også utenfor kjerneområdene er godt produktiv, vil den relativt raskt kunne utvikle naturskogsstruktur. Flere steder ses begynnende dødveddannelse, og denne vil akselerere i løpet av relativt kort tid, med etterfølgende glennedannelse.

Furu-naturskog forekommer på små arealer midtveis i brattliene (kjerne 9). Her inngår spredt furu av høy alder (300-350 år). Det er gjennomgående lite dødved av furu, men spredte læger og gadd finnes, inkl. noen få kelo-elementer. Ryggene omkring de to Skomakerbekkene har også svak naturskog av furu, men her mangler tydelig gamle trær tilnærmet helt, og det er bare sparsomt smågadd og læger.

Se også Korsmo & Svalastog (1993), Røsok & Håpnes (1993) og Lindblad (1996).

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Skreikampen. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Skreikampen Ø

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereiggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 278,5daa
Hoh: 410-670 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00026613 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 19.10.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegginger av Ole Lønnve (BioFokus) 19.10.2005 ifbm. kvalitetssikring av skog-naturtyper i Oslo-Akershus, Siste Sjanse i oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996), samt inkludert i naturtypekartleggingen i kommunen (Brattli et al. 2005). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øverst i de bratte øst-sørøstvendte liene oppunder Skreikampen, og består av mer eller mindre bratte liser med en del mindre bergvegger, skrenter og enkelte småkløfter. Et gammelt gruveområde med gamle skjerp, gruvesjakter etc. ligger sør i lokaliteten. Avgrenset stort sett mot mer ordinær gammelskog, mot andre naturtyper lokaliteter i nordøst og nordvest, og mot ny hogstflate (2020) lengst sør. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) hovedsakelig kalkstein/skifer/sandstein, men denne er hardt «stekt» og gir bare helt lokalt og i moderat grad opphav til kalkrik vegetasjon. Bioklima-region: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel høyereiggende granskog). Området dekkes av tilnærmet ren, kompakt granskog. Blåbærskog dominerer, men i brattpartiene står også en del lågurtskog (mest svak) (vekslende mellom mose-urterik type og barmattetype i tette partier, sparsomt også frisk lågurtskog (bl.a. i søkk på østsiden)). I brattskrenter inngår sparsomt baserike innslag (taggbregne, vill-lin, skåresildre etc.), mest på sørsida i området med gamle gruveskjerp. I dette partiet står skogen delvis på steinete mark, der steinmaterialet er gammelt utkast fra gruedrifta. Stedvis bærer skogen noe preg av gamle dagers beitebruk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Hele området har gammelskog som ikke er nevneverdig påvirket i nyere tid (foruten noen stier), men skogen er sterkt preget av gamle dagers hard utnyttelse. Svak naturskog i (tidlig) aldersfase dominerer helt, med et kompakt, moderat sjiktet skogbilde dominert av trær opptil ca. 150 år (enkelte opptil 50 cm dbh). Trær med alder utover dette mangler tilnærmet helt. Dødved finnes mest sparsomt og spredt, men noen mindre partier med større konsentrasjoner finnes også. Lægrene er i all hovedsak i tidlige og midlere nedbrytningsstadier, men noen få sterkere nedbrutte finnes også.

Artsmangfold: Karplantefloraen er i hovedsak typisk for naturtypene, dvs. relativt fattig. Kalkstein/skifer-berggrunnen virker hardt «stekt» og gir bare i begrenset grad grunnlag for basekrevende arter, men noen småskrenter skiller seg ut og har relativt rik flora, med arter som taggbregne, vill-lin, brudespore, skåresildre, flekkmure, hårstarr. I gruveområdet er funnet bakkesøte (NT), grønnkurle, skåresildre, marianøkkelblom (Artskart 2021), Ole Lønnve nevner også kalktelg. Naturskogs-artsmangfoldet (sopp, lav og mose på gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er fattig, påviste signalarter er vedsoppene duftskinn (*Cystostereum murrayi*), kjøttkjuke (*Leptoporus mollis*), og svartonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) (NT). I utgangspunktet burde området kunne ha gode forhold for fuktighetskrevende gammelskogsarter, men slike virker påfallende fraværende, bl.a. er det svært lite skjegglav. I det gamle gruveområdet på sørsiden er det registrert 5 flaggermusarter (K.M. Olsen): brunlangøre (langøreflaggermus), skjegglaggenmus, skogflaggermus (brandtflaggermus), nordflaggermus, vannflaggermus.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har moderate naturverdier knyttet til gran-naturskog, i tillegg finnes små partier med kalkkrevende flora og et gammelt gruveområde med viktige kvaliteter for flaggermus. Artsmangfoldet ikke spesielt rikt, men enkelte svake naturskogsarter og en del kalkkrevende karplanter finnes (hittil påvist 2 rødlistearter, begge NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

2 Skreikampen N

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 96,4daa
Hoh: 550-680 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 19.10.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern og tidligere kartlegging av Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/> Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett på NV-siden av Skreikampens topp, og består av et grunt nord-nordøstvendt dalsøkk. Lokalklimaet er utpreget humid. Avgrenset mot mer ordinær gammelskog på alle kanter. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) syenitt. Bioklima-region: mellomboreal (overgang mot nordboreal) – svakt oseanisk (MB/NB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel høyereliggende granskog). Området dekkes av tilnærmet ren, stort sett kompakt granskog, iblandet sparsomt bjørk. Blåbærskog dominerer, ofte i form av en humid fuktskogsutforming med mye torvmoser i bunnsjiktet, nede i dalsøkket også noe fattigsumpskog. Mot sørøst finnes et avvikende rikt parti, med vekselfuktige mose- og urterike riklågurtsøkk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er halvgammel naturskog i aldersfase. Tresjiktet domineres av middelsdimensjonerte, halvgamle trær, men i våte søkk og på fuktmark står også en del sein- og småvokste tydelig gamle trær (200-250 år). Det er moderate mengder gadd og læger (i all hovedsak tidlige og midlere nedbrytningsstadier), ofte i form av toppbrekk. Mot sørøst har kraftig vind ført til en stedvis glennepreget skog med stedvis store konsentrasjoner av vindfelte læger.

Artsmangfold: Karplantefloraen er relativt fattig, bortsett fra i lågurtsøkkene i sørøst der det inngår en del riksogssarter. Naturskogs-arts-mangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er moderat utviklet, med fuktighetskrevede lav som mest interessant (humid skog, mye skjeggglav). Påvist er vedsoppene vasskjuke (*Climacocystis borealis*), duftskinn (*Cystostereum murrayi*), kjøttkjuke (*Leptoporus mollis*), granstokkjuke (*Phellinus abietis*), svartonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT), og lavene gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT), kort trollskjegg (*Bryoria bicolor*) (NT), sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT), granseterlav (*Hypogymnia bitteri*) (NT), samt rundhodenål (*Chaenotheca sphaerocephala*) (EN).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har middels naturverdier knyttet til utpreget humid gran-naturskog. I tillegg finnes rike lågurtsøkk som tilfører en viktig tilleggskvalitet. Naturskogsstrukturen er relativt godt utviklet, men tydelig gamle trær er få (og begrenset til små- og seinvokste trær på marginal, våt mark), og kontinuiteten i død ved er lav. Artsmangfoldet inkluderer et mindre antall naturskogsarter, inkl. 6 rødlistearter (1 EN, 5 NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

3 Nordre Skreikampen N

Naturtype: Gammel granskog - Gammel høyereliggende granskog
BMVERDI: B

Areal: 144,5daa
Hoh: 380-630 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 19.10.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern og tidligere kartlegging av Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996). Delvis innenfor området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett på NØ-siden av Nordre Skreikampen, og består av bratt nordøstvendt lisdeterreng. Lokalklimaet er humid. Avgrenset mot mer ordinær gammelskog på sør- og vestsiden, delvis mot eldre hogstflate i vest, og mot andre naturtypelokaliteter i nedkant. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) syenitt. Bioklima-region: mellomboreal – svakt oseanisk (MB-O1).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel høyereliggende granskog). Området dekkes av tilnærmet ren, kompakt granskog. Blåbærskog dominerer helt, stedvis som blåbærfuktskog med torvmoser i bunnsjiktet. Mot kløft i sørøst er det overgang mot høgstaudeskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er halvgammel naturskog i aldersfase. Tresjiktet domineres av middelsdimensjonerte, halvgamle trær. Det er mye læger, det meste i form av ferske til middels nedbrutte vindfallsleger etter sterk vestavind, samt eldre toppbrekk. En eldre traktorvei går litt inn i området fra vest. I et søkk lengst sør ble observert en eldgammel furustubbe med brannspor. Det er ellers ikke furu i området i dag.

Artsmangfold: Karplantefloraen er fattig. Naturskogs-arts-mangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er moderat utviklet. Skogen er humid, og har en del skjeggglav (med mulig potensial for bl.a. huldrestry). Påvist er vedsoppene duftskinn duftskinn (*Cystostereum murrayi*), kjøttkjuke (*Leptoporus mollis*), og svartonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) (NT), og lavene gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT), sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT) og rundhodenål (*Chaenotheca sphaerocephala*) (EN).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har middels naturverdier knyttet til utpreget humid gran-naturskog med tilhørende arts-mangfold. Skogen er utpreget humid, og det er mye dødved, men området mangler i stor grad trær av tydelig høy alder og kontinuiteten i død ved er lav. Her finnes et mindre antall naturskogsarter, inkl. 4 rødlistearter (1 EN, 3 NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

4 Skreikampen kløft Ø

Naturtype: Gammel lavlandsblandingsskog - Sørboreal gran-blandingskog
BMVERDI: C

Areal: 47,8daa
Hoh: 150-410 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00026612 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegginger av Ole Lønnve (BioFokus) 19.10.2005 ifbm. kvalitetssikring av skog-naturtyper i Oslo-Akershus, Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996), samt inkludert i naturtypekartleggingen i kommunen (Bratli et al. 2005). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett nord for Norddalen, sør i den lange brattlia under Skreikampen, og består av ei lita nordøstvendt bratt bekkekløft. Avgrenset mot mer ordinær eldre og yngre liseskog på sidene. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) dels alkali-feltspatgranitt (ekeritt), dels kalkstein/skifer/sandstein. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel lavlands-blandingskog (utforming sørboreal gran-blandingskog). Selv om lokaliteten topografisk er ei bekkekløft, er økologiske bekkekløftegenskaper bare begrenset utviklet (og derfor ikke valgt som naturtype). Granskog iblandet mye lauvtrær dekker området; gran dominerer de jevne hellingene på kantene, mens det i selve kløfta og nederst er rikelig boreale lauvtrær (osp, selje, rogn, bjørk), og i de rikeste partiene også mye edellauvtrær (alm, spisslønn, hassel). Lågurtskog dominerer, rikest i midtpartiet som har velutviklet, urterik lågurtskog. Fragmenter av høgstaudekog finnes også.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre(-halvgammel), sterkt preget tidligere tiders hogst. Enkelte gran oppnår relativt grove dimensjoner (opptil ca 50 cm dbh), men trærne er ikke spesielt gamle. Mengden dødved er lav, men noe gadd og læger av gran forekommer, samt mindre mengder av lauvtrær. Lauvtrærne er av moderat alder og dimensjoner.

Artsmangfold: Karplantefloraen er relativt rik, med et godt utviklet lågurtelement (men spesielle/sjeldne arter er ikke påvist). Notert er bl.a. taggbregne (som indikerer dels kalkrike forhold), blåveis, skogsalat, markjordbær, skogsvinerot. Naturskogs-arts mangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er fattig, med granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) som eneste påviste signalart.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap:Verdivurdering: Lokaliteten har moderate naturverdier knyttet til rik sørboreal blandingskog, med mye rik lågurtskog og stor treslagsblanding inkl. mye edellauvtrær. I tillegg er dette ei topografisk sett nokså markert lita bekkekløft, men økologiske bekkekløft-karakteristika og tilhørende arts mangfold er dårlig utviklet. Skogen er ikke spesielt gammel, naturskogsegenskaper er dårlig utviklet. Arts mangfoldet er fattig mht. sjeldne og rødlistede arter, men karplantefloraen er relativt artsrik. Hittil er påvist 1 rødlisteart (alm, VU). Rødlistede naturtyper: fragmenter av høgstaudegranskog (NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

5 Skreikampen kløft NØ

Naturtype: Skogsbekkekløft - Lavlands-granbekkekløft på Østlandet
BMVERDI: B

Areal: 33,3daa
Hoh: 135-420 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00026703 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegginger av Ole Lønnve (BioFokus) 23.10.2005 ifbm. kvalitetssikring av skog-naturtyper i Oslo-Akershus, og Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996), samt inkludert i naturtypekartleggingen i kommunen (Bratli et al. 2005). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av ei lita, nordøstvendt, bratt, temmelig «rett» bekkekløft. Kløfta er bratt og trang, men nokså grunn, med svært bratte kløftesider (spesielt på sørsiden, med mye berg). Det er også noe rasmark. Avgrenset på sidene dels mot mer ordinær eldre og yngre skog, dels mot skrinnskog og nakne bergsua, og øverst mot annen naturtypelokalitet. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifeltspatgranitt (ekeritt), men det er trolig også eksponert mer kalkrike bergarter i brattkløfta, særlig nederst. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som skogsbekkekløft (utforming lavlands-granbekkekløft på Østlandet). Kløfta dekkes av grandominert blandingskog med rikelig lauvtrær (særlig nederst) (boreale lauvtrær samt alm, lind og spisslønn). Skogen er konsentrert til nordsiden, mens sørsiden er svært bratt med mye bergskrenter. Rik lågurtskog dominerer, men også små høgstaudepartier forekommer. Kløftesidene har mye bergvegger, og mye av kløftebunnen er steinete.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre til halvgammel (noe yngre nederst), tydelig preget av tidligere tiders hogst. Noe grov (men ikke spesielt gammel) gran finnes, og det er moderate mengder dødved både av gran og lauvtrær i tidlige-midlere nedbrytningsstadier. Lauvtrærne er i hovedsak av moderat alder og dimensjoner.

Arts mangfold: Karplantefloraen er rik, med et godt utviklet lågurtelement (men spesielle/sjeldne arter er ikke påvist). Notert er bl.a. vårer-teknapp, kranskonvall, turt, dvergmisspel, blåveis, trollbær, skogsalat, klubbstarr, samt noe uventet også vaniljerot. Naturskogs-arts mangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) og bekkekløft-arts mangfoldet er svakt utviklet, men enkelte svake signalarter er påvist: granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) og svartsonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa. En rekke mindre bekkekløfter ligger i den lange brattlia, som til sammen utgjør den største og tetteste konsentrasjonen av bekkekløfter i regionen (imidertid har kløftene ikke spesielt store bekkekløft-kvaliteter sammenliknet med en del andre regioner).

Verdivurdering: Lokaliteten har middels regionale naturverdier knyttet til gammel og rik sørboreal blandingskog, med mye rik lågurtskog og stor treslagsblanding inkl. edellauvtrær. I tillegg er dette ei topografisk sett nokså velutviklet lita bekkekløft, men økologiske bekkekløft-karakteristika og tilhørende arts mangfold er dårlig utviklet. Skogen er ikke spesielt gammel, og naturskogsegenskaper er bare moderat utviklet. Arts mangfoldet er ikke rikt mht. sjeldne og rødlistede arter, men karplantefloraen er artsrik, det er godt potensial for en relativt rik mykorrhizasoppfunga, og et mindre antall naturskogs-signalarter er påvist. Hittil er påvist 2 rødlistearter (1 VU (alm), 1 NT). Rødlistede naturtyper: fragmenter av høgstaudegranskog (NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

6 Nordre Skreikampen-lia nederst

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: A

Areal: 29,8daa
Hoh: 135-310 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00109621 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegging av Ole Lønnve (BioFokus) 23.10.2005 ifbm. kvalitetssikring av skog-naturtyper i Oslo-Akershus. Innenfor område undersøkt av Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996), men de synes ikke å ha besøkt dette partiet. Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nederst i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av et brattlendt liseparti ovenfor fylkesveien. Avgrenset mot mer ordinær og delvis yngre skog på alle kanter. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifelt-spatgranitt (ekeritt). Området ligger under marin grense og har stedvis overdekke av rikere marine avsetninger. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel lavlandsgranskog). Området har granskog med betydelig innslag av lauvtrær (osp, bjørk, noe selje, hegg, ask, spisslønn, hassel). Mye er rik lågurtskog, dels på marine løsmasser, dels mer steinete innunder bergskrenter etc. I våte sig finnes også fragmenter av høgstaudekog. Søndre del er tørrere og fattigere, her dominerer steinete mosedominert svak lågurtskog.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er relativt gammel, og har naturskogsstruktur. Tresjiktet er heterogent og sjiktet, med grovdimensjonert gran (dels også lauvtrær), og det er mye læger (en del kraftige) i tidlige og midlere nedbrytningsstadier (noen få også sterkt nedbrutt) (mest av gran, men også en del av lauvtrær).

Artsmangfold: Karplantefloraen er relativt rik, med et godt utviklet lågurtelement, notert er bl.a. myske (sjelden i granskog som her), blåveis, kranskonvall, firkantperikum, tyrihjel, etc. Naturskogs-artsmangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er ikke rikt, men enkelte signal- og rødlistearter er påvist: gul snyltejuka (*Antrodiella citrinella*) (VU), kjøttjuka (*Leptoporus mollis*), filthinnelav (*Leptogium saturninum*), dvergullnål (*Chaenotheca brachypoda*).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa. En rekke mindre bekkekløfter ligger i den lange brattlia, som til sammen utgjør den største og tetteste konsentrasjonen av bekkekløfter i regionen (imidertid har kløftene ikke spesielt store bekkekløft-kvaliteter sammenliknet med en del andre regioner).

Verdivurdering: Lokaliteten har viktige regionale naturverdier knyttet til gammel og rik lavlandsgranskog. Skogen er rik (lågurtskog på dels marine avsetninger), og naturskogsstrukturen er ganske godt utviklet med grove trær og relativt høy konsentrasjon av læger særlig av gran. Såpass godt utviklet lavlands-naturskog på rik lågurtskog er sjelden, og dette er det best utviklede partiet som er kjent i lia under Skreikampen (bedre utviklet slik skog finnes i Falken NR). Artsmangfoldet virker ikke spesielt rikt mht. sjeldne og rødlistede arter, men karplantefloraen er relativt rik og et mindre antall naturskogsarter er påvist (og det er potensial for en del flere). Hittil er påvist 2 rødlistearter (ask, gul snyltejuka - begge VU). Rødlistede naturtyper: fragmenter av høgstaudegranskog (NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

7 Nordre Skreikampen kløft Ø

Naturtype: Skogsbekkekløft - Lavlands-granbekkekløft på Østlandet
BMVERDI: A

Areal: 38,5daa
Hoh: 140-460 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00026681 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegginger av Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996) og Geir Gaarder ifbm. DN13-naturtypekartleggingen i kommunen (Bratli et al. 2005). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av ei lita nordøstvendt bekkekløft. Kløfta er bratt og trang, men nokså grunn, særlig på sørsiden med mye bergskrenter og noe rasmark, mens nordsiden er jevnere og med mer skogdekke. Nederst er kløfta nesten uframkommelig. Avgrenset mot mer ordinær eldre og yngre skog på sidene. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifelt-spatgranitt (ekeritt), men her er tydeligvis også eksponert mer kalkrike bergarter. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten hovedklassifiseres som skogsbekkekløft (utforming lavlands-granbekkekløft på Østlandet), med en mindre andel kalkbarskog (utf. kalkgranskog). Området dekkes av granskog iblandet mye ulike lauvtrær (mest boreale lauvtrær, men også noe edellauvtrær). Lågurtskog dominerer. På nordsiden av kløfta er det kalklågurtskog (gjerne vekselfuktig) og glisne/ åpne bergskrenter og småenger, med kalkkrevende og varmekjær flora. Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er stort sett halvgammel svak naturskog, med heterogent tresjikt, og stedvis en del dødved (klart mest i tidlige og midlere nedbrytningsstadier, men mer nedbrutt dødved finnes også).

Artsmangfold: Karplantefloraen er artsrik og variert, med mange varmekjære og dels kalkkrevende arter. Notert er bl.a. bakkesøte (NT), vill-lin, dvergmispel, flekkgrisøre, flekkmure, marianøkleblom, kantkonvall, liljekonvall, brudespore, stortveblad, grønnskule, grønnskule, taggbregne, fjellrapp, hårstarr. Naturskogs-artsmangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er variert og middels rikt, med en del slike arter er påvist, flere regionalt sjeldne: vedsoppene duftskinn (*Cystostereum murrayi*), rosenjuka (*Fomitopsis rosea*) (NT), kjøttjuka (*Leptoporus mollis*), lobarion-lavene blyhinnelav (*Leptogium cyanescens*), grynfiltlav (*Pan-naria conoplea*) (begge relativt sjeldne i regionen), samt mosene grønnsko (*Buxbaumia viridis*) (NT) og storstylte (*Bazzania trilobata*) (suboseanisk, sjelden i regionen). Her er også potensial for en artsrik mykorrhizasoppfunga, inkl. rødlistearter.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa. En rekke mindre bekkekløfter ligger i den lange brattlia, som til sammen utgjør den største og tetteste konsentrasjonen av bekkekløfter i regionen (imidertid har kløftene ikke spesielt store bekkekløft-kvaliteter sammenliknet med en del andre regioner).

Verdivurdering: Lokaliteten har viktige regionale naturverdier knyttet til rik og gammel lavlandsgranskog, og til rik lågurtgranskog og kalkgranskog. Dette er det rikeste skogpartiet som er kjent omkring Skreikampen, og eneste sted med godt velutviklede kalk-naturtyper (kalkgranskog, glisne bergskrenter/enger). I tillegg har skogen stedvis brukbart utviklet naturskogsstruktur, og topografisk godt utviklet bekkekløft (men økologiske bekkekløft-karakteristika, og artsmangfold, er dårlig utviklet). Artsmangfoldet er relativt rikt, først og fremst av kalkkrevende karplanteflora, men også naturskogsartsmangfoldet framviser interessante arter, inkl. regionalt sjeldne. Hittil er påvist 3 rødlistearter (alle NT). Rødlistede naturtyper: kalkgranskog (VU). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi svært viktig (A). Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

8 Nordre Skreikampen kløft NØ

Naturtype: Skogsbekkekløft - Lavlands-granbekkekløft på Østlandet
BMVERDI: B

Areal: 53,4daa
Hoh: 190-540 moh

Innledning: Beskrivelse og avgrensning av BN00026614 revidert av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern, og tidligere kartlegginger av Siste Sjanse oktober 1993 (Røsok & Håpnes 1993, Lindblad 1996) og Geir Gaarder ifbm. DN13-naturtypekartleggingen i kommunen (Bratli et al. 2005). Del av området «Skreikampen» vurdert ifbm. verneplan for barskog fase 1 (Korsmo & Svalastog 1993). For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av ei lita nordøstvendt bekkekløft. Kløfta er bratt og markert, men ikke like trang som de andre kløftene i lisida. Særlig sørsida, men også indre/øvre del er svært bratt, med mye berg og rasmark. Avgrenset mot andre naturtypelokaliteter på nordsiden, mer ordinær eldre skog på sørsiden, og i nedkant dels mot gammel dødvedrik kulturskog og dels mot yngre skog. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifeltspatgranitt (ekeritt), men her er tydeligvis også eksponert mer kalkrike bergarter. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som skogsbekkekløft (utforming lavlands-granbekkekløft på Østlandet). Kløfta har ujevnt skogdekke (en del opprevet av bergvegger og rasmark) dominert av gran, iblandet en del osp, selje, bjørk, spisslønn, hegg. Kløftebunnen er mer eller mindre steinete, og derfor glissent tresatt. Rik og intermedier lågurtskog dominerer, men det er også noe storbregneskog, og fragmentarisk også høgstaudeskog (mest på jevne sigevannshellinger øverst).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre naturskog, med heterogent og ujevnt tresjikt, en del grovdimensjonert (opptil 70 cm dbh) men ikke spesielt gammel gran, og innslag av halvgamle, middelsdimensjonerte lauvtrær. Det er partivis relativt mye dødved, inkl. grove læger, men nesten alt er i tidlige-midlere nedbrytningsstadier (sterkt nedbrutt dødved svært sparsomt).

Artsmangfold: Karplantefloraen er relativt artsrik og variert, med et godt utviklet lågurtelement og delvis høgstaude-element (mens kalkkrevende arter er fåtallige, i motsetning til nabokløfta i sør). Notert er bl.a. blåveis, trollbær, skogsalat, leddved, turt, tyrihjelm, myskegras. Naturskogs-artsmangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er moderat utviklet, påvist er vedsoppene rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*) (NT) (regionalt sjelden), granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*), svartsonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT), lobarion-lavene ospeblæreglye (*Collema subnigrescens*) og lungenever (*Lobaria pulmonaria*), og i blokkmark de fuktighetskrevende mosene småstylte (*Bazzania tricenata*) og skyggehusemose (*Hylocomiastrum umbratum*). Kløfta har potensial for flere interessante arter, ikke minst av fuktighetskrevende arter tilknyttet berg og blokkmark.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisida opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa. En rekke mindre bekkekløfter ligger i den lange brattlia, som til sammen utgjør den største og tetteste konsentrasjonen av bekkekløfter i regionen (imidertid har kløftene ikke spesielt store bekkekløft-kvaliteter sammenliknet med en del andre regioner).

Verdivurdering: Lokaliteten har viktige regionale naturverdier knyttet til gammel og rik lavlands-gran-blandingsskog, til en viss grad også til bekkekløftnatur. Naturskogs-kvalitetene er moderat til middels godt utviklet, med grove dimensjoner og relativt mye dødved, men svak dødvedkontinuitet. Bekkekløfta er topografisk godt utviklet, men økologiske bekkekløft-karakteristika, og tilhørende artsmangfold, er ikke godt utviklet (men likevel noe bedre utviklet her enn det som er påvist i de andre kløftene i lisida). Artsmangfoldet er relativt rikt og variert, inkl. et mindre antall signal- og rødlistearter og en relativt rik karplanteflora, men sjeldne og rødlistede arter er få. Hittil er påvist 2 rødlistearter (begge NT). Rødlistede naturtyper: fragmenter av høgstaudegranskog (NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten under samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

9 Skomakerbekkklia S

Naturtype: Gammel furuskog - Gammel lavlandsfuruskog
BMVERDI: B

Areal: 74,5daa
Hoh: 200-520 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern. For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av et bratt lisodeparti midtveis oppe i lia sør for Skomakerbekken. Avgrenset mot andre naturtypelokaliteter på sidene og i overkant, og mot yngre-middelaldrende kulturskog i nedkant. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifeltspatgranitt (ekeritt). Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel furuskog (utforming gammel lavlandsfuruskog). Lipartiet her består av skrinne framskutte rygger som dekkes av furuskog og furudominert barblandingsskog. Det meste er grunnlendt (delvis med berg i dagen) lyng-lav-furuskog, mens bærlyngskog inntar mer konkavt terreng med litt tjukkere jordsmonn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre naturskog i aldersfase. Halvgamle, middelsdimensjonerte trær dominerer, men det inngår også spredt furu av høy alder (ca. 300-350 år). Disse er konsentrert til de skinneste partiene, men også på mer produktiv mark står gammel furu. Det er gjennomgående lav tetthet av dødved, men spredte læger og enkelte gadd finnes. Det meste av dette er vindfellingsvirke, men et fåtalls kelo-elementer finnes. Mot kløftekantene i sør står en kompakt og produktiv furu-barblandingsskog med godt utviklet naturskogsstruktur, her er relativt grov gammel furu med panserbark, og en god del læger (inkl. noen kelo-læger).

Artsmangfold: Artsmangfoldet virker temmelig fattig (men ikke grundig undersøkt). Skogen har i utgangspunktet potensial for et antall furu-naturskogsarter, men ingen slike er påvist, noe som kan skyldes storskala landskapsøkologiske egenskaper (svært lite gammel furuskog i landskapet og lav bæreevne for tilhørende arter).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har kvaliteter knyttet til gammel lavlandsfuruskog. Naturskogs kvaliteter er tilstede i form av både relativt gammel levende furu og dødved (inkl. sparsomt kelo-elementer), men stort sett i lav tetthet. Dette er likevel et av svært få relativt godt utviklete furu-naturskogs-bestand i distriktet, og det best utviklete av slike som finnes rundt Skreikampen. Lokaliteten har derfor en viktig landskapsøkologisk funksjon. Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates (inkl. naturlig brannndynamikk). Det er ikke behov for skjøtsel.

10 Skomakerbekklia

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 42,6daa
Hoh: 220-450 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern. For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av et bratt lisodeparti midtveis oppe i lia sør for Skomakerbekken. Avgrenset mot andre naturtypelokaliteter i sør, mot bekkeløft med relativt ordinær eldre skog på nordsiden, og mot yngre-middelaldrende kulturskog i nedkant. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifeltspatgranitt (ekeritt). Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel lavlandsgranskog). Området dekkes av granskog iblandet enkelte furu. En tørr, mosedominert svaklågurtskog (snerprørkvein-type) dominerer. Under trærne er det ofte nakne barmatter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre naturskog i aldersfase, godt produktiv og med en kompakt (men likevel noe sjiktet) skogstruktur. Trærne er høyreiste, halvgamle og middelsdimensjonerte. Det er mye læger i tidlige til midlere nedbrytningsstadier, mens gammel råttne dødved praktisk talt mangler). De spredte furuene er relativt gamle, det finnes også enkelte furulæger. En gammel hestevei går på skrå opp lia gjennom lokaliteten.

Artsmangfold: Artsmangfoldet virker ikke rikt, men skogen har grunnlag for et mindre antall naturskogsarter (først og fremst på dødved). Påvist er vedsoppene granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) og praktbarksopp (*Veluticeps abietina*).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har moderate kvaliteter knyttet til fattig lavlands-gran-naturskog. Skogen er kompakt og har mye dødved, men kontinuiteten er lav, og arts mangfoldet relativt fattig. Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

11 Skomakerbekken

Naturtype: Skogsbekkeløft - Lavlands-granbekkeløft på Østlandet
BMVERDI: B

Areal: 47,5daa
Hoh: 180-525 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 20.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern. For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/> Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av ei lita nord-nordøstvendt bekkeløft. Kløftetopografien er velutviklet, med skarpt nedskråret dalbunn, stupbratt sørsida (mye berg og rasmak), bratt og skogdekt nordside. Avgrenset mot mer ordinær eldre skog på nordsiden, rygg med skinn furuskog på sørsida, og mot ungsog/kulturlandskap nederst. Berggrunn: Ifølge NGU (2021) alkalifeltspatgranitt (ekeritt), men her er tydeligvis også eksponert noe kalkrike bergarter. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som skogsbekkeløft (utforming lavlands-granbekkeløft på Østlandet). Kløfta dekkes av granskog iblandet spredt bjørk, osp, selje. Kløftebunnen og skrentene er glissent tresatt, mens nordsida har mer sluttet skog. Lågurtskog dominerer helt ned i bunnen, på nordsida er det en del blokkmarksskog (granskog som vokser på grovsteinet substrat).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er svak naturskog og gammel kulturskog. Tresjiktet er moderat sjiktet, dominert av eldre-halvgamle, middelsdimensjonerte trær, med en del grove (men ikke gamle) trær spredt. Det er mye læger i tidlige til midlere nedbrytningsstadier, stedvis i store konsentrasjoner. I nedre del er skogen noe yngre enn i midtre og øvre del.

Artsmangfold: Mangelfullt undersøkt, men virker ikke spesielt rikt. Karplantefloraen preges av vanlige lågurtarter. Naturskogs-arts mangfoldet (sopp, lav, mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) virker svakt utviklet, påvist er vedsoppene granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) og rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (NT). Kløfta har et visst potensial for interessante fuktighetskrevede arter, særlig tilknyttet berg og blokkmark.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisa opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa. En rekke mindre bekkeløfter ligger i den lange brattlia, som til sammen utgjør den største og tetteste konsentrasjonen av bekkeløfter i regionen (imidtlerid har kløftene ikke spesielt store bekkeløft-kvaliteter sammenliknet med en del andre regioner).

Verdivurdering: Lokaliteten har middels regionale naturkvaliteter knyttet til gammel lavlandsgranskog og bekkeløft. Naturskogs kvalitetene er moderat utviklet (innslag av grove trær, rikelig læger, men gamle trær mangler og dødvedkontinuitet mangler). Bekkeløfta er topografisk godt utviklet, men økologiske bekkeløft-karakteristika, og tilhørende arts mangfold, virker svakt utviklet. Artsmangfoldet er mangelfullt undersøkt, men virker ikke spesielt rikt, hittil er påvist 1 rødlisteart (NT). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten under samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

12 Sikkelia S

Naturtype: Gammel granskog - Gammel lavlandsgranskog
BMVERDI: B

Areal: 96,4daa
Hoh: 200-410 moh

Innledning: Beskrivelse utarbeidet av Tom H. Hofton (BioFokus) mars 2021, basert på eget feltarbeid 23.11.2020 ifbm. tilbud om frivillig skogvern. For ytterligere detaljer, se «Skreikampen» på <https://biofokus.no/narin/>.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i den lange brattlia på nordøstsiden av Skreikampen, og består av et bratt liseideparti midtveis oppe i lia mellom Skomakerbekken og Sikkelia. Diffust avgrenset mot mer ordinær eldre skog mot sør, vest og nord, mens det i nedkant er noe yngre skog (kulturskog). Berggrunn: Ifølge NGU (2021) biotittsyenitt og alkalifeltspatsyenitt. Bioklima-region: sørboreal – overgangsseksjon (SB-OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten klassifiseres som gammel granskog (utforming gammel lavlandsgranskog). Området dekkes av granskog med sparsomt innslag av lauvtrær (bjørk, osp) og noen få furu på små grunnlendte rygger. Blåbærskog og intermedieær lågurtskog dominerer. Lokalklimaet er humid, noe som gir seg utslag i mye torvmoser i bunnsjiktet i blåbærskogen (tross det bratte terrenget). Det finnes også bærlyngskog av en eiendommelig fuktskogstype (tyttebær, blåbær, røsslyng, samt torvmoser i bunnsjiktet).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen er eldre, kompakt, halvgammel skog (dels svak naturskog, dels gammel kulturskog) i overgangene mellom sein optimalfase og tidlig aldersfase (mest førstnevnte). Tresiktet er dominert av eldre trær opptil ca. 90 år, for det meste svakt sjiktet. Mange steder er tresjiktet i ferd med å nærme seg sammenbruddsfase, og det er relativt mye ferske og middels nedbrutte granlæger (samt noen få sterkere nedbrutte). Flere gamle hesteveier går opp gjennom lia. Nederst i nord ligger noe gammelt skrot (wire, ståltråd, nedraste stolper).

Artsmangfold: Artsmangfoldet virker relativt ordinært, men skogen har grunnlag for enkelte mindre kravfulle naturskogsarter. Påvist er vedsoppene granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*), svartsonekjuke (*P. nigrolimitatus*) (NT) og rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (NT), samt meget sparsomt skjeggblaven gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT).

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et av 12 påviste kjerneområder rundt Skreikampen og i den lange lisida opp fra Mjøsa, som utgjør et relativt stort sammenhengende gammelskogsområde med viktige regionale naturverdier, bl.a. i kraft av å være det trolig største sammenhengende gammelskogsområdet rundt Mjøsa.

Verdivurdering: Lokaliteten har moderate kvaliteter knyttet til gammel lavlandsgranskog. Skogen er kompakt og godt produktiv, og har dannet mye dødved i nyere tid, men kontinuiteten er lav, og artsamangfoldet er relativt fattig. Utviklingspotensialet er godt (skogen vil i løpet av relativt kort tid danne betydelig større mengder dødved). Ihht. faktaark for naturtypen oppnår lokaliteten samlet verdi viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best om naturlig skogdynamikk tillates. Det er ikke behov for skjøtsel.

Artsmangfold

Naturkvalitetene knyttet til både rike/spesielle skogtyper og gammel naturskog er samlet sett bare moderat utviklet. Dette gjør at artsamangfoldet ikke er spesielt rikt, med beskjedne forekomster av kravfulle og rødlistede arter. Hittil er påvist 12 rødlistearter (1 EN, 1 VU, 10 NT) (4 vedsopp, 5 lav, 1 mose, 2 karplanter) (alle sparsomt), noe som er lavt for et gammelskogsområde av denne beskaffenheten.

Karplantefloraen er i storparten av området ordinær og temmelig fattig. Nedre deler av de bratte kløftene, lokalt i nedre deler av liene også mellom kløftene, samt enkelte steder i bratthellingene på sørøstsiden av selve Skreikampen (bl.a. i det gamle gruveområdet), har imidlertid en rik flora. Spesielt skiller søndre halvdel av brattlia seg ut, med bekkkløftene i kjerne 4-8. Her er det stedvis relativt mye edellauvtrær, samt et velutviklet lågurtelement, med arter som blåveis, våreterknapp, skogsalat, myskegras, leddved, trollbær, flekkgrisøre, i kjerne 6 også myske. Stedvis inngår også mer kalkkrevende arter som skåresildre, taggbregne, grønnebarkne, liljekonvall, hårstarr. Den rikeste floraen finnes trolig i kjerne 7, som på solsida har tydelig kalkkrevende vegetasjon, med bl.a. bakkesøte (også i gruveområdet), vill-lin, dvergispel, flekkmure, marianøkleblom, brudespore, stortveblad. Høgstaude-elementet er generelt mindre utviklet, men notert er bl.a. storklokke, turt, tyrihjel, springfrø, strutseving.

Naturskogs-artsamangfoldet (sopp, lav og mose tilknyttet gamle trær, dødved og bergvegger i kontinuitetsskog) er generelt fattig, og virker tydelig utarmet sammenliknet med områder som har bedre utviklet gammelnaturskog. Et mindre antall «vanlige» naturskogsarter av vedsopp og lav er påvist spredt i lav tetthet, et mønster typisk for naturskogsområder sterkt preget av gamle dagers plukk- og gjennomhogster, og med lav kontinuitet i viktige nøkkelelementer. Av naturskogs-vedsopp kan nevnes 10-20 funn av duftskinn (*Cystostereum murrayi*), kjøttkjuke (*Leptoporus mollis*), granrustkjuke (*Phellinus ferrugineofuscus*) og svartsonekjuke (*P. nigrolimitatus*), og 1-2 funn av arter som gul snyltekjuke (*Antrodiella citrinella*) (kjerne 6), rosenkjuke (*Fomitopsis rosea*) (kjerne 7,8), rynkeskinn (*Phlebia centrifuga*) (kjerne 11,12).

Granskogen nord for selve Skreikampen og øverste i liene har en god del skjeggblav, inkl. noe gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) og sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*), innunder rothals på gamle grantrær også rundhodenål (*Chaenotheca sphaerocephala*), her er tidligere også funnet kort trollskjegg (*Bryoria bicolor*) på gran. Huldrestry (*Usnea longissima*) er ikke påvist innenfor tilbudsområdet, men finnes på «ås 581» like nordvest for området, og arten har passende habitat særlig i deler av kjerne 3. Ellers i området (både den lange brattlia og skogen på sørsiden av selve Skreikampen) påfallende fattig på epifyttiske lav, mht. både mengde og artsamangfold, også av vanlige arter som en burde kunne forvente. Kanskje skyldes dette at området ved sin storskala-topografiske beskaffenhet er sterkt eksponert for mye vind og generell uttørring siden det ligger åpent og fritt ut mot det åpne Mjøs-landskapet.

Delvis av samme grunn er bekkkløft-elementet av arter generelt dårlig utviklet. Kløftene er topografisk godt utviklet, med mange typiske tilhørende egenskaper for naturtypen, men de har et generelt vesentlig tørrere lokalklima enn det som er typisk for nordøstvendte bekkkløfter (bl.a. tydelig ved at tørr lågurtskog ofte dominerer helt ned i bunnen av kløftene). Et svakt utviklet element av fuktighetskrevende moser og lav på bergvegger og i rasmare forekommer dog, i kjerne 7 og 8 er påvist arter som blyhinne-lav (*Leptogium cyanescens*), grynfiltlav (*Pannaria conoplea*), småstylt (*Bazzania tricrenata*) og storstylt (*B. trilobata*).

Tabell: Artsfunn i Skreikampen. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Fugler	Carpodacus erythrinus	rosenfink	VU	1	1
Karplanter	Asplenium viride	grønnburkne		1	7 ₁
	Carex capillaris	hårstarr		1	1 ₁
	Cotoneaster integerrimus	dvergmispel		2	5 ₁ 7 ₁
	Galium odoratum	myske		1	6 ₁
	Gentianella campestris	bakkesøte	NT	2	1 ₁ 7 ₁
	Gymnadenia conopsea	brudespore		1	7 ₁
	Gymnadenia conopsea ssp. conopsea	engbrudespore		1	1 ₁
	Lathyrus vernus	vårerteknapp		1	5 ₁
	Linum catharticum	vill-lin		2	1 ₁ 7 ₁
	Moneses uniflora	olavsstake		1	1 ₁
	Monotropa hypopitys	vaniljerot		1	5 ₁
	Neottia ovata	stortveblad		1	7 ₁
	Polystichum lonchitis	taggbregne		4	1 ₂ 4 ₁ 7 ₁
	Primula veris	marianøkleblom		2	1 ₁ 7 ₁
	Saxifraga adscendens	skåresildre		2	1 ₂
	Ulmus glabra	alm	VU	2	4 ₁ 5 ₁
Lav	Alectoria sarmentosa	gubbeskjegg	NT	6	12 ₁ 2 ₃ 3 ₂
	Bryoria bicolor	kort trollskjegg	NT	1	2 ₁
	Bryoria nadvornikiana	sprikeskjegg	NT	4	2 ₂ 3 ₂
	Collema subnigrescens	ospeblæreglye		1	8 ₁
	Hypogymnia bitteri	granseterlav	NT	1	2 ₁
	Leptogium cyanescens	blyhinnelav		1	7 ₁
	Lobaria pulmonaria	lungenever		1	8 ₁
	Lobaria scrobiculata	skrubbenever		2	2
	Pannaria conoplea	grynfiltlav		1	7 ₁
Moser	Bazzania tricrenata	småstylte		2	8 ₂
	Bazzania trilobata	storstylte		1	7 ₁
	Buxbaumia viridis	grønnsko	NT	1	7 ₁
	Hylocomiastrum umbratum	skyggehusmose		1	8 ₁
Sopper	Antrodia citrinella	gul snyltekjuke	VU	1	6 ₁
	Chaenotheca brachypoda	dverggullnål		1	6 ₁
	Chaenotheca sphaerocephala	rundhodenål	EN	2	2 ₁ 3 ₁
	Climacocystis borealis	vasskjuke		1	2 ₁
	Cystostereum murrayi	duftskinn		20	6 ₁ 1 ₂ 7 ₃ 5 ₇ 1
	Fomitopsis rosea	rosenkjuke	NT	2	7 ₁ 8 ₁
	Leptogium saturninum	filthinnelav		1	6 ₁
	Leptoporus mollis	kjøttkjuke		7	2 ₁ 1 ₂ 3 ₁ 6 ₁ 7 ₁
	Phellinus chrysoloma	granstokkjuke		1	2 ₁
	Phellinus ferrugineofuscus	granrustkjuke		10	1 ₁₀ 2 ₁₁ 12 ₁ 4 ₁ 5 ₂ 8 ₂
	Phellinus nigrolimitatus	svartsonekjuke	NT	10	1 ₂ 12 ₁ 2 ₂ 3 ₂ 5 ₂ 8 ₁
	Phlebia centrifuga	rynkeskinn	NT	2	11 ₁ 12 ₁
	Veluticeps abietina	praktbarksopp		1	10 ₁

Avgrensning og arrondering

Avgrensning er nesten identisk med tilbud. Dette grenser til Fv 33 og åpen beitemark/eng i bunnen av lia, og mot vekslende gammelskog, middelaldrende skog og hogstflater ellers. I sørvest (ved Holsetra) grenser området til ny hogstflate (hogd 2020-2021). Ifht. tilbudsområdet er tre småarealer på til sammen 18 daa tatt ut (to partier ungskog/hogstflater på toppen, et parti åpen eng langs veien nord for Skomakerbekken).

Tilbudsområdet utgjør en velarrondert økologisk enhet, særlig er det en styrke at det fanger opp praktisk talt hele lisida over en 3,5 km lang strekning fra bunn til topp, dvs. hele lisidegradienten og i tillegg litt av terrenget innenfor. Det er imidlertid ytterligere gammelskog/naturskog tilgrensende tilbudsområdet både mot sørvest (vest for Skreikampen), nordvest (inkl. en huldrestryforekomst) og sørøst som med fordel kunne vurderes.

Andre inngrep

Skreikampen er et populært turmål, og velbrukte merkete stier går opp til toppunktet. Det er også en del stier videre nordover åsryggen, og langs gamle hesteveier nede i liene. På selve toppunktet er det anlagt en stor steinvarde, og noe enkel tilrettelegging i form av sittebenker og bål plass. Det er også infotavle her (med omtale av Henrik Wergelands forhold til og dikt om Skreikampen), flere infotavler står langs stiene ellers i området.

Nede i brattliene går en rekke gamle hesteveier på kryss og tvers. Disse er delvis i god stand, delvis mer gjengrodd og utrast.

På sørsiden av Skreikampen er det et gammelt gruveområde, med flere gamle skjerp, steinhauger, gruvesjakter (gjerdet inn av sikkerhetshensyn), etc. Gruveområdet er i dag i stor grad gjengrodd med voksen granskog.

En har ikke observert bygninger eller andre installasjoner innenfor avgrensningen (ei enkel hytte står ved det vesle tjernet like vest for selve Skreikampen, rett utenfor avgrensningen).

Helt nederst i brattliene, opp fra veien, ligger stedvis noe gammelt skrot i form av wire-rester og ståltråd o.l.

Vurdering og verdsetting

Skreikampen er det klart største sammenhengende gammelskogsområdet i lavlandet rundt Mjøsa. Den bratte lisida utgjør en massiv, lang og ubrudd «skogflanke» med hovedsakelig gammelskog som ved sin lange utstrekning og store høydegradient er unik på sentrale/lavere Østlandet. Eneste sammenliknbare område i så måte er Falken NR litt lenger nord (men det er mindre og spenner over en mindre høydegradient). Ved å fange opp hele lisidegradienten over en 3,5 km lang strekning nesten fra Mjøsa helt opp til innenfor toppkalotten, danner området en økologisk velavgrenset enhet (men det finnes ytterligere tilgrensende gammelskog som med fordel kunne vurderes). I kombinasjon med de 6-7 markerte bekkekløftene og annen småskalavariasjon i lisida gjør den store lisidegradienten at området har stor økologisk variasjon.

Området er generelt lite påvirket av nyere inngrep, og er dominert av gammelskog som ikke er nevneverdig påvirket i nyere tid. Granskog dominerer helt, men det inngår en del lauvtrær i de lange lisidene (særlig i bekkekløftene, her er også en del edellauvtrær og generelt rik flora). Mye er i større eller mindre grad kompakt og godt produktiv granskog, og i de lange lisidene er det mye granskog på intermediære og relativt rike naturtyper. Dette gir området stort utviklingspotensial; store deler av skogen har godt potensial for å utvikle en naturskogs-nær struktur med grove dimensjoner og rikelige mengder dødved på relativt kort sikt.

12 kjerneområder (983 daa, 31% av totalarealet) med isolert sett stort sett moderat til middels høye naturverdier er identifisert og avgrenset. Av prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper inngår 6-7 mindre men dels velutviklede bekkekløfter, rik lågurtgranskog og fragmentarisk kalkgranskog, gammel lavlandsgranskog, rik lavlands-gran-blandingsskog med mye lauvtrær, og høyere liggende «tåkegranskog», i helt beskjeden grad også gammel furuskog. Rødlistede naturtyper er beskjedent tilstede (fragmenter av kalkgranskog (VU) og høgstaudegranskog (NT)).

Imidlertid er skogen sterkt preget av langvarig historisk hard utnyttelse, og gammel naturskogs-kvaliteter (gamle trær, kontinuitet i død ved) er dårlig utviklet. Naturkvalitetene knyttet til både rike/spesielle skogtyper og gammel naturskog er samlet sett bare moderat utviklet. Dette gjør at artsmangfoldet ikke er spesielt rikt, med beskjedne forekomster av kravfulle og rødlistede arter. Hittil er påvist 12 rødlistearter (1 EN, 1 VU, 10 NT) (4 vedsopp, 5 lav, 1 mose, 2 karplanter) (alle sparsomt), noe som er lavt for et gammelskogsområde av denne beskaffenheten.

Av viktige generelle skogvernangler omfattes (1) rikskog (rik lågurtgranskog godt utviklet, fragmenter av kalkgranskog), (2) lavlandsskog (godt utviklet, stort areal), (3) gammel naturskog (fragmentarisk), og (4) internasjonale ansvarsskogtyper (bekkekløfter, svakt utviklet). Mjøs-regionen har lav vernedekning av lavlandsskog (og kandidatområder er få), og i kraft av det relativt store arealet vil området kunne være et betydelig bidrag til å bedre representativiteten i geografisk dekning av skogvernet. Samlet sett oppfylles viktige skogvernangler i middels til høy grad.

Skreikampen vurderes som regionalt verneverdig (**).

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Skreikampen. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bærtrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Tre-slagsfordeling	Topografisk-variasjon	Vegetasjons-variasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Skreikampen Ø	***	**	0	*	0	—	*	**	*	*	*	-	—	**
2 Skreikampen N	***	***	*	**	*	—	*	*	*	*	**	-	—	**
3 Nordre Skreikampen N	***	***	*	*	*	—	*	*	*	0	**	-	—	**
4 Skreikampen kløft Ø	***	*	0	*	*	*	***	**	*	***	**	-	—	**
5 Skreikampen kløft NØ	***	*	0	0	*	*	***	**	*	***	*	-	—	*
6 Nordre Skreikampen-lia nederst	***	***	*	*	*	0	**	*	**	***	**	-	—	***
7 Nordre Skreikampen kløft Ø	***	**	0	0	*	*	***	**	**	***	**	-	—	***
8 Nordre Skreikampen kløft NØ	***	**	*	*	*	*	**	**	**	**	**	-	—	**
9 Skomakerbekklia S	***	**	*	**	—	—	*	*	*	0	*	-	—	**
10 Skomakerbekklia	***	***	*	*	0	—	*	*	*	*	**	-	—	**
11 Skomakerbekken	***	***	0	0	0	—	*	**	**	**	**	-	—	**
12 Sikkelia S	***	**	0	0	0	—	*	*	*	*	*	-	—	**
Samlet vurdering	***	**	0	*	*	0	**	***	***	**	*	***	***	**

Mangeloppfyllelse

Av prioriterte skogtyper og ansvarsskogtyper inngår 6-7 mindre men dels velutviklede bekkeløfter, rik lågurtgranskog og fragmentarisk kalkgranskog, gammel lavlandsgranskog, rik lavlands-gran-blandingskog med mye lauvtrær, og høyere-liggende «tåkegranskog», i helt beskjeden grad også gammel furuskog.

Av viktige generelle skogvernemangler omfattes (1) rikskog (rik lågurtgranskog godt utviklet, fragmenter av kalkgranskog), (2) lavlandsskog (godt utviklet, stort areal), (3) gammel naturskog (fragmentarisk), og (4) internasjonale ansvarsskogtyper (bekkeløfter, svakt utviklet). Mjøs-regionen har lav verne dekning av lavlandsskog (og kandidat områder er få), og i kraft av det relativt store arealet vil området kunne være et betydelig bidrag til å bedre representativiteten i geografisk dekning av skogvernet. Samlet sett oppfylles viktige skogvernemangler i middels til høy grad.

Vurdering av mangeloppfyllelse for ulike vernemålsetninger for lokalitet Skreikampen.

Mangelnaturtyper: Middels mangeloppfyllelse

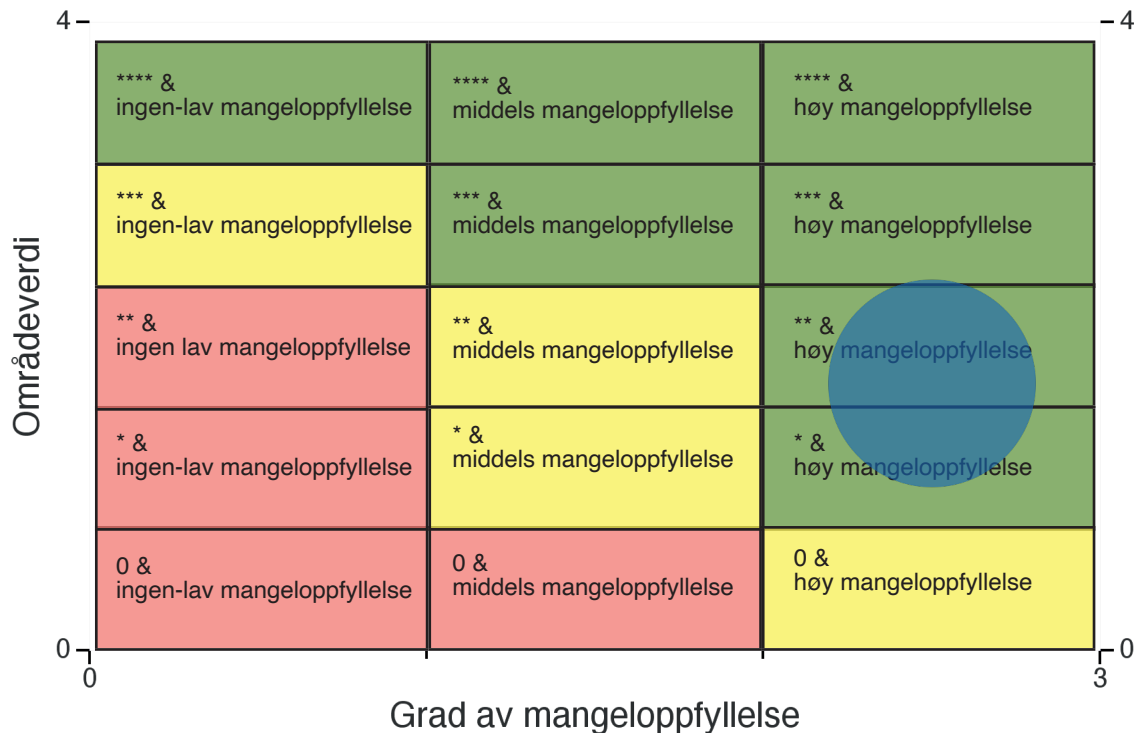
Generelle mangler (lavlandsskog, høybonitets skog og biologisk gammel skog): Høy mangeloppfyllelse

Restaurering- og utviklingspotensial: Middels mangeloppfyllelse

Storområdekvaliteter: Ikke aktuell

Samlet mangeloppfyllelse: Høy mangeloppfyllelse

Figur: Blå sirkel angir området Skreikampen sin områdeverdi (loddrett akse) og grad av mangeloppfyllelse (vannrett akse). Fargene i figuren angir en faglig totalvurdering av områdets egnethet for vern. Figuren viser kartlagte naturverdier og mangler ved skogvernet i henhold til Framstad et al. 2017 i sammenheng. Typiske utslag kan være at områder som i dag har lav naturverdi, men som raskt kan utvikle egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, bør vurderes som kandidat for vern hvis mulig. Tilsvarende kan områder som har middels og høy naturverdi, men få egenskaper som dekker inn viktige mangler i skogvernet, settes på vent fordi det da allerede er vernet mange slike områder i en regionen. Ligger den blå sirkelen helt eller delvis over grønne felter er det meget gode faglige grunner for å undersøke mulighetene for vern av området. Ligger den blå sirkelen over gule felter bør områdets egnethet vurderes nærmere. Ligger den blå sirkelen over røde felter bør vern ut fra naturfaglige grunner ikke vurderes."

Referanser

Bratli, H., Larsen, B. H. & Gaarder, G. 2005. Biologisk mangfold i Eidsvoll kommune. NIJOS Rapport 13/2005

Inventering av verneverdig barskog i Akershus og Oslo. - NINA Oppdragsmelding 227: 1-128.

Lindblad, I. 1996. Skogområder i Øst-Norge registrert av Siste Sjanse. NOA-rapport 1996-1. 202 s.

Røsok, Ø. & Håpnes, A. 1993. Forslag til skjøtsel av områder som er frafalt verneplanen for barskog i Oslo og Akershus, ut fra forekomst av truede arter. Siste Sjanse-rapport.

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog under ordningen "frivillig vern" 2020

Verneverdig område	Rødlistet NIN	Målestokk 1:20 000	Kartgrunnlag N50 Produsert 17.02.2021 BIO FOKUS
Alternativ grense	Tidligere registreringer	Ekvidistanse 20m	
Kjerneområde/pri. naturtype	Omr. for vurdering (Mdir/FM 2020)	Rutenett 1km	

Eksisterende verneområder WGS84, sonebelte 32

Bilder fra området Skreikampen

Skreikampen er et stort «skogfjell» på vestsiden av Mjøsa. Foto: Tom Hellik Hofton

Brattlia har en rekke markerte bekkekløfter, som denne et stykke sør for Skomakerbekken (kjerne 8). Foto: Tom Hellik Hofton

I toppområdet står en del humid gran-naturskog, her ved Nordre Skreikampen (kjerne 3). Foto: Tom Hellik Hofton

Lisida under Skreikampen gir et mektig inntrykk. Foto: Tom Hellik Hofton